

8.1.2018

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalta päätöksiä vammaisten henkilöiden syrjinnästä

Yleisölle avoimen poliittisen tilaisuuden järjestäminen esteellisissä tiloissa on vammaisten henkilöiden välillistä syrjintää (3 tapausta)

1.

Pyörätuolia vammansa takia liikkumiseensa tarvitseva hakija katsoi tulleensa syrjityksi, kun hänen ei ollut mahdollista osallistua poliittisen yhdistyksen järjestämään yleisölle avoimeen tilaisuuteen tilojen esteellisyydestä johtuen.

Vastaaja kertoi järjestävänsä julkiset tilaisuutensa mahdollisuuksien mukaan helposti saavutettavissa esteettömissä tiloissa, ja omat tilaisuutensa pääosin omissa tiloissaan.

Vastaajan mukaan tilaisuus pidettiin luennoitsijan yllättävän Turun vierailun takia erittäin tiukalla aikataululla, eikä vastaaja onnistunut alle viikossa saamaan haluamiansa tiloja, joten tilaisuus pidettiin vastaajan omissa tiloissa, jotka olivat esteelliset.

Vastaaja ei selvittänyt mitä mahdollisia muita tiloja kuin Turun pääkirjaston Studio –tilan, se olisi pyrkinyt saamaan käyttöönsä tilaisuuden järjestämiseksi eikä myöskään, ettei muita esteettömiä tiloja olisi ollut saatavilla tilaisuuden järjestämiseksi.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi näin ollen, ettei kyse ollut poikkeuksellisesta hyväksyttävään syyhyn perustuneesta tilajärjestelystä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi vastaajan menettelyn järjestää yleisölle avoin tilaisuus esteellisessä tilassa syrjineen hakijaa välillisesti ja kielsi vastaajaa jatkamasta tai uusimasta hakijaan tai kehenkään muuhun vammaiseen henkilöön kohdistuvaa syrjivää menettelyä.

2.

Pyörätuolia vammansa takia liikkumiseensa tarvitseva hakija katsoi tulleensa syrjityksi, kun hänen ei ollut mahdollista osallistua poliittisen yhdistyksen järjestämään yleisölle avoimeen vaalitalaisuuteen tilojen esteellisyydestä johtuen.

Vastaajan mukaan kysymyksessä oli osana laajempaa kuntavaalikampanjaa järjestetty keikkailta yökerho D:ssä. Päätöstä tapahtuman järjestämisestä tehtäessä oli tiedossa, että tila on esteellinen.

Vastaaja perusteli menettelyään sillä, että sen tapahtumalla tavoittelema kohderyhmä oli tavoitettavissa halutussa laajuudessa vain mainituissa esteellisissä tiloissa sekä sillä, että kyse oli vain yhdestä esteellisestä vaalikampanjatapahtumasta, kun kaikki muut vastaajan järjestämän vaalikampanjan tapahtumat oli pidetty esteettömissä tiloissa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta piti hyväksyttävänä vastaajan tavoitetta käydä menestyksellistä vaalikampanjaa tavoittelemalla erilaisia kohderyhmiä erilaisissa yhteyksissä.

8.1.2018

Vastaaja oli järjestämällään vaalitapahtumalla tavoitellut noin 20 – 40 vuotiaita maailmanparannushaluisia ja kaupunkikulttuurista kiinnostuneita henkilöitä. Vastaaja ilmoitti tietävänsä, että tähän kohderyhmään kuuluu myös vammansa takia liikuntarajoitteisia henkilöitä. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta ei näin ollen pitänyt tavoitteen saavuttamiseksi käytettyä keinoa, yleisölle avoimen vaalitapahtuman järjestämistä esteellisissä tiloissa, asianmukaisena ja tarpeellisena.

Vastaaja ei kiistänyt, ettei muita esteettömiä tiloja olisi ollut saatavilla tilaisuuden järjestämiseksi. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi näin ollen, ettei kyse ollut poikkeuksellisesta hyväksyttävään syyhyn perustuneesta tilajärjestelystä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi vastaajan menettelyn järjestää yleisölle avoin poliittinen vaalivilaisuus esteellisessä tilassa syrjineen hakijaa välillisesti ja kielsi vastaajaa jatkamasta tai uusimasta hakijaan tai kehenkään muuhun vammaiseen henkilöön kohdistuvaa syrjivää menettelyä.

3.

Pyörätuolia vammansa takia liikkumiseensa tarvitseva hakija katsoi tulleensa syrjityksi, kun hänen ei ollut mahdollista osallistua poliittisen yhdistyksen järjestämään yleisölle avoimeen tilaisuuteen tilojen esteellisyydestä johtuen.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta totesi asiassa olleen kiistatonta, että tilaisuus oli järjestetty kokoustilassa, joka oli sillä tavoin esteellinen, ettei hakijan ollut mahdollista päästä sinne turvallisesti pyörätuoleineen.

Vastaaja oli myöntänyt järjestäneensä yleisölle avoimen poliittisen tilaisuuden niin, ettei sen paikkaa valittaessa ollut huomioitu, että tilat ovat esteellisiä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi näin ollen, ettei kyse ole ollut hyväksyttävään syyhyn perustuneesta tilajärjestelystä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi vastaajan menettelyn järjestää yleisölle avoin tilaisuus esteellisessä tilassa syrjineen hakijaa välillisesti ja kielsi vastaajaa jatkamasta tai uusimasta hakijaan tai kehenkään muuhun vammaiseen henkilöön kohdistuvaa syrjivää menettelyä.

Eduskunnan väistötilojen täysistunnon seuraamiseen tarkoitettujen yleistöilojen esteellisyys ei ollut vammaisia henkilöitä syrjivää

Hakija käyttää vammansa vuoksi liikkumiseensa pyörätuolia. Hän ei päässyt keväällä 2017 seuraamaan eduskunnan väistötiloissa järjestettyä täysistuntoa, koska väistötilojen täysistuntosalin yleisölehterille kulkeminen olisi edellyttänyt portaiden käyttämistä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi, että asiassa oli syntynyt välillistä syrjintää koskeva syrjintäoletus. Lautakunta katsoi vastaajan kyenneen kuitenkin kumoamaan syntyneen

8.1.2018

syrjintäolettaman selvittämällä, että sen menettelyllä oli ollut hyväksyttävä tavoite, jonka saavuttamiseksi käytetyt keinot olivat olleet asianmukaisia ja tarpeellisia. Lautakunta katsoi lisäksi, ettei vastaajan menettely ollut yhdenvertaisuuslaissa tarkoitettua häirintää ja ettei vastaaja ollut laiminlyönyt velvollisuuttaan edistää yhdenvertaisuutta. Lautakunta hylkäsi hakemuksen.

Kelan menettely tulkkauspalvelujen järjestämisessä syrji välillisesti kuulonäkövammaista henkilöä

Kuulonäkövammaisen hakija katsoi tulleen syrjityksi, kun hän ei saanut tarvitsemaansa tulkkausta huolimatta tulkkauspäätöksestä, jonka mukaan hän on kuulonäkövammaansa perusteella oikeutettu saamaan Kelan tarjoamaa tulkkauspalvelua.

Hakija oli tarvinnut tulkkia ajankohtana, jolloin tulkit, joilla on kuurosokeustulkkauspätevyys, eivät olleet saatavilla. Hakijalle ei välitetty kuulovammaisten tulkkia, jolla ei ole kuurosokeuskoulutusta, vaikka hakija itse oli tätä pyytänyt.

Vastaaja totesi, että hakijan tarkoittamat tulkkauspyynnöt olivat olleet vaativia ja että pyynnöt olivat tulleet erittäin lyhyellä varoitusajalla. Kelan tulkkauspalvelukeskus katsoi, että hakijan tilausten välitystyö oli edennyt Kelassa noudatettavien ohjeiden mukaisesti. Tulkkauspalvelukeskuksella ei ole lupaa välittää asiakkaalle tulkkia, joka ei täytä asiakkaan profiilin mukaista pätevyyttä. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi, että asiassa oli syntynyt olettama välillisestä syrjinnästä, koska näennäisesti yhdenvertainen peruste oli asettanut hakijan muita epäedullisempaan asemaan kuulonäkövammaan liittyvän syyn takia.

Lautakunta katsoi, että tulkille asetettu vaatimus oli ollut joustamaton eikä sitä sovellettaessa otettu huomioon kuulonäkövammaisten yksilöllisiä tarpeita yksittäisessä tulkkaustilanteessa. Lautakunta katsoi, että sinänsä hyväksyttävän, tulkkauksen laadun varmistamiseen liittyvän tavoitteen saavuttamiseksi käytetty keino ei ollut asianmukainen ja tarpeellinen yhdenvertaisuuslain 13 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Lautakunta katsoi, ettei Kela ollut huomionnut tulkkauspalvelulain 10 §:n mukaisesti hakijan toiveita ja yksilöllisiä tarpeita tulkkauspalvelua järjestettäessä, ja etteivät Kelan esittämät seikat oikeuttaneet hakijan asettamista muita epäedullisempaan asemaan kuulonäkövammaan perusteella. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta totesi Kelan saaneen aiemmin lautakunnan kieltopäätöksen vastaavasta asiasta. Näin ollen Kelan olisi tullut palvelun tarjoajana tietää, miten yhdenvertaisuuslain syrjintäkieltoa tulkitaan tämällytyksessä asiassa ja että hakijan asettaminen muita epäedullisempaan asemaan kuulonäkövammaan liittyvän syyn perusteella olisi yhdenvertaisuuslaissa kiellettyä syrjintää. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi näin ollen aiheelliseksi asettaa kieltopäätöksensä tehosteeksi 25.000 euron uhkasakon.

Tapausselostet on kokonaisuudessaan julkaistu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan internet –sivuilla:
http://yvtltk.fi/fi/index/materiaalit/tapausselostet_3.html

Lisätietoja: Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan pääsihteeri Juhani Kortteinen
p. 0295 150151, sähköposti: juhani.kortteinen@oikeus.fi

8.1.2018

YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOLAUTAKUNTA

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta on valtioneuvoston nimittämä itsenäinen ja riippumaton oikeusturvaelin. Se valvoo yhdenvertaisuuslain ja tasa-arvolain noudattamista yksityisessä toiminnassa sekä julkisessa hallinto- ja liiketoiminnassa. Työelämää koskevat kysymykset eivät kuulu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivaltaan muutoin kuin tasa-arvolain soveltamisalalla.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivaltaan ei kuulu yksityis- ja perhe-elämän piiriin kuuluvat asiat, eikä uskonnon harjoittaminen.

Asian voi saattaa lautakunnan käsiteltäväksi se, johon syrjivä menettely kohdistuu, taikka yhdenvertaisuusvaltuutettu. Myös yhdistykset voivat saada hakemuksen vireille lautakunnassa asianomistajan suostumuksella. Tasa-arvolain soveltamisalaan kuuluvissa asioissa asian voi saattaa lautakunnan käsiteltäväksi vain työmarkkinoiden keskusjärjestö tai tasa-arvovaltuutettu.

Lautakunta ei ota tutkittavaksi tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa vireillä olevaa asiaa.

Lautakunnan tehtävänä on antaa oikeussuojaa niille, jotka ovat kokeneet tullessa syrjityksi tai tullessa syrjintään liittyvien kiellettyjen vastatoimien kohteeksi.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voi kieltää jatkamasta tai uusimasta syrjintää tai vastatoimia ja asettaa päätöksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon ja tuomita sen maksettavaksi.

Lautakunta voi määrätä asianomaisen ryhtymään kohtuullisessa määräajassa toimenpiteisiin yhdenvertaisuuslaissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämiseksi. Se voi myös vahvistaa osapuolten välisen sovinnon.

Lautakunta ei voi määrätä hyvitystä tai muuta korvausta maksettavaksi.

Lautakunta voi antaa myös lausunnon yhdenvertaisuuslain tai tasa-arvolain soveltamisesta tuomioistuimen, yhdenvertaisuus- tai tasa-arvovaltuutetun tai muun viranomaisen taikka yhdistyksen pyynnöstä.

Lautakunnan päätöksistä voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Hakemuksen käsittely lautakunnassa on maksutonta, ja sen toimituskirjat ovat maksuttomia. Muista oikeudenkäyntikuluistaan asianosaiset vastaavat itse.

Lisätietoja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta:

<http://yvltk.fi/fi/>

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta
PL 27
FI-00023 Valtioneuvosto

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan sähköposti: yvltk@oikeus.fi